

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 36/2017-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Mariannou Lechmanovou, Advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 porušené boli.

2. Okresnému súdu Košice II prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šesťnásť centov) na účet advokátky JUDr. Marianny Lechmanovej, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 36/2017-23 z 24. januára 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že od 29. decembra 2005 je účastníčkou konania o zaplatenie sumy 4 149,24 €, a to na strane žalovanej.

Namietané konanie trvá už jedenásť rokov, čo je podľa nej zjavne neprimerané. Okresný súd je zodpovedný za to, že konanie nie je dosiaľ meritórne skončené. Nekona efektívne a bez zbytočných prieťahov takým spôsobom, aby poskytol sťažovateľke v namietanom konaní relevantnú ochranu jej práv a oprávnených nárokov v zmysle návrhu vo veci samej, ako aj označených práv v zmysle ňou podanej sťažnosti ústavnému súdu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod. sp. zn. č. k. 23C/91/2006 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice II sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. č. k. 23C/91/2006 konal bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000,00 Eur..., ktoré je Okresný súd Košice II povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Košice II je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 303,16 Eur... na bankový účet právnej zástupkyne JUDr. Marianny Lechmanovej... do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, vyjadrení účastníkov konania a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 23 C 91/2006:

Dňa 29. decembra 2005 žalobkyňa [REDAKOVANÉ] doručila okresnému súdu „návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 125 000 Sk s prísl.“ proti sťažovateľke.

Dňa 5. januára 2006 okresný súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku 6 250 Sk za návrh.

Dňa 17. januára 2006 žalobkyňa zaplatila súdny poplatok.

Dňa 15. marca 2006 okresný súd rozhodol platobným rozkazom č. k. 22 Ro 734/2005-12.

Dňa 30. marca 2006 sťažovateľka doručila odpor proti platobnému rozkazu a súčasne aj návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu. Doložila aj potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch.

Dňa 5. júna 2006 okresný súd vyzval žalobkyňu na vyjadrenie k platobnému rozkazu v lehote 10 dní.

Dňa 11. júla 2010 žalobkyňa doručila vyjadrenie k odporu sťažovateľky.

Dňa 25. júla 2006 bola vec prevedená do oddelenia Občianskoprávne veci a bola mu pridelená sp. zn. 23 C 91/2006.

Dňa 21. augusta 2006 okresný súd vyzval sťažovateľku na predloženie potvrdenia o majetkových pomeroch.

Dňa 25. septembra 2006 sťažovateľka doručila „*doplnenie spisového materiálu podľa výzvy...*“.

Dňa 11. januára 2007 okresný súd uznesením č. k. 23 C 91/2006-31 ustanovil sťažovateľke právnu zástupkyňu [REDAKOVANÉ] a priznal jej oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 24. januára 2007 sťažovateľka doručila odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 11. januára 2007.

Dňa 26. januára 2007 bol spis doručený Krajskému súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) (sp. zn. 3 Co 33/07).

Dňa 3. júla 2007 bol spis vrátený okresnému súdu s tým, že krajský súd uznesením č. k. 3 Co 33/2007-35 z 25. mája 2007 zmenil uznesenie okresného súdu a ustanovil sťažovateľke právneho zástupcu [REDAKOVANÉ].

Dňa 28. januára 2008 okresný súd uznesením č. k. 23 C 91/2006-40 uložil sťažovateľke písomne sa vyjadriť k návrhu do 15 dní od doručenia uznesenia.

Dňa 15. februára 2008 [REDAKOVANÉ] doručil vyjadrenie sťažovateľky a oznámil, že sťažovateľka súhlasí s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 7. marca 2008 [REDAKOVANÉ] za žalobkyňu oznámil, že súhlasí s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 2. október 2008 [REDAKOVANÉ] v zastúpení žalobkyne požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 6. október 2008.

Dňa 6. októbra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Žalobkyňa ani jej právny zástupca neboli prítomní, sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 24. november 2008.

Dňa 24. novembra 2008 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Okresný súd uznesením prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 23 C 376/2004. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 20. decembra 2008.

Dňa 5. januára 2010 bol spísaný úradný záznam o tom, že konanie vedené pod sp. zn. 23 C 376/2004 bolo síce právoplatne skončené, avšak žalobkyňa [REDAKOVANÉ] podala proti rozsudku dovolanie a spis bol 15. decembra 2009 postúpený dovolaciemu súdu (konanie bolo prerušené do 9. júla 2010).

Dňa 15. októbra 2010 [REDAKOVANÉ], právny zástupca žalobkyne, požiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 18. október 2010.

Dňa 18. októbra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Žalobkyňa nebola prítomná, sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 6. december 2010.

Dňa 6. decembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Bolo odročené na 7. február 2011 s tým, že si okresný súd pripojí spis sp. zn. 22 C 36/2006.

Dňa 7. februára 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Bol vyhlásený rozsudok. Súd zaviazal sťažovateľku na zaplatenie 4 149,24 € s prísl.

Dňa 28. marca 2011 sťažovateľka doručila odvolanie proti rozsudku.

Dňa 30. marca 2011 okresný súd zaslal odvolanie na vyjadrenie žalobkyni.

Dňa 27. apríla 2011 bol spis doručený krajskému súdu, kde mu bola pridelená sp. zn. 3 Co 144/2011.

Dňa 4. mája 2011 okresný súd doručil krajskému súdu dodatky do spisu (vyjadrenie žalobkyne).

Dňa 8. novembra 2012 okresný súd doručil krajskému súdu ďalšie dodatky do spisu (úradné záznamy aj splnomocnenie udelené žalobkyňou [REDAKOVANÉ], návrh na doplnenie dokazovania podaný sťažovateľkou).

Dňa 17. decembra 2013 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením č. k. 3 Co 144/2011-134 z 30. októbra 2013, ktorým rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 13. januára 2014 [REDAKOVANÉ] vrátil okresnému súdu uznesenie krajského súdu, ktorý mu bol zaslaný napriek tomu, že žalobkyňu už nezastupuje.

Dňa 28. mája 2014 bol spísaný úradný záznam – okresný súd zisťoval, kto zastupuje žalobkyňu, pretože advokátske kancelárie [REDAKOVANÉ] i [REDAKOVANÉ] oznámili, že nemajú s ňou podpísanú zmluvu.

Dňa 29. mája 2014 požiadal [REDAKOVANÉ] o odročenie pojednávania nariadeného na 2. jún 2014.

Dňa 2. júna 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na neurčito.

Dňa 17. júna 2014 [REDAKOVANÉ] oznámil, že opäť bude zastupovať žalobkyňu.

Dňa 29. októbra 2014 [REDAKOVANÉ] doručil žiadosť o oslobodenie od povinnosti zastupovať sťažovateľku.

Dňa 5. novembra 2014 okresný súd uznesením č. k. 23 C 91/2006-163 zrušil uznesenie z 11. januára 2007, ktorým bol sťažovateľke ustanovený za právneho zástupcu [REDAKOVANÉ]. Právoplatným sa stalo 29. novembra 2014.

Dňa 15. decembra 2014 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka nebola prítomná. Bolo odročené na neurčito s tým, že sťažovateľka bude vyzvaná, aby písomne oznámila ďalšie návrhy.

Dňa 16. decembra 2014 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby písomne oznámila ďalšie návrhy.

Dňa 7. januára 2015 [REDAKOVANÉ] doručil návrh na priznanie náhrady hotových výdavkov.

Dňa 12. januára 2015 žalobkyňa doručil oznámenie o vypovedaní plnej moci [REDAKOVANÉ]. Požiadala zasielať písomnosti na jej adresu.

Dňa 19. januára 2015 okresný súd urgoval sťažovateľku, aby v lehote 15 dní písomne oznámila ďalšie návrhy.

Dňa 18. februára 2015 JUDr. Lechmanová oznámila, že prevzala zastupovanie sťažovateľky.

Dňa 23. februára 2015 okresný súd opäť vyzval sťažovateľku, aby v lehote 15 dní písomne oznámila ďalšie návrhy. Advokátka výzvu prevzala 3. marca 2015.

Dňa 17. marca 2015 právna zástupkyňa sťažovateľky doručila žiadosť o predĺženie lehoty na oznámenie návrhov na vykonanie dokazovania.

Dňa 5. mája 2015 sťažovateľka v zastúpení JUDr. Lechmanovej doručila návrh na vykonanie dokazovania.

Dňa 25. júna 2015 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Bolo odročené na neurčito na vypracovanie znaleckého posudku z odboru grafológie.

Dňa 8. júla 2015 okresný súd uznesením sp. zn. 23 C 91/2006 ustanovil znalca [REDAKOVANÉ] z odboru písmostnalectva (identifikácia pisateľa) s lehotou vypracovania posudku 90 dní (právoplatnosť nadobudlo 12. augusta 2015). Znalec mal určiť, či podpis na zmluve o pôžičke je pravým podpisom sťažovateľky.

Dňa 8. júla 2015 okresný súd vyzval JUDr. Lechmanovú, aby v lehote 30 dní predložila oficiálne listiny obsahujúce podpis sťažovateľky.

Dňa 28. júla 2015 znalec oznámil, že posudok môže vypracovať najskôr do 4 mesiacov. Žiadal preddavok 200 €.

Dňa 3. augusta 2015 žalobkyňa zložila preddavok 200 €.

Dňa 18. septembra 2015 okresný súd urgoval právnu zástupkyňu sťažovateľky na splnenie výzvy z 8. júla 2015.

Dňa 22. septembra 2015 JUDr. Lechmanová doručila odpoveď na výzvu okresného súdu z 8. júla 2015.

Dňa 8. októbra 2015 okresný súd požiadal Sociálnu poisťovňu Košice, Daňový úrad Košice, Všeobecnú zdravotnú poisťovňu Košice, Poštovú banku Košice a Úrad práce Košice o zapožičanie originálov listín sťažovateľky.

Dňa 12. októbra 2015 JUDr. Lechmanová doručila lekárske správy sťažovateľky a oznámila, že sťažovateľka bola v čase od 16. októbra 2015 do 10. novembra 2015 hospitalizovaná.

Dňa 22. októbra 2015 Daňový úrad Košice, Všeobecná zdravotná poisťovňa Košice, Sociálna poisťovňa Košice, Úrad práce Košice doručili žiadané doklady.

Dňa 9. novembra 2015 JUDr. Lechmanová doručila lekárske správy sťažovateľky a originálne listiny s podpisom sťažovateľky.

Dňa 27. novembra 2015 okresný súd uznesením sp. zn. 23 C 91/2006 uložil učtárni vyplatiť znalcovi 200 € z titulu preddavku.

Dňa 16. decembra 2015 Úrad práce Košice požiadal o vrátenie originálov listín.

Dňa 16. decembra 2015 znalec požiadal o viac ukážok podpisu z aktuálneho obdobia.

Dňa 4. januára 2016 okresný súd oznámil znalcovi, že nedisponuje viacerým ukázkami.

Dňa 17. februára 2016 vyúčtovanie znalečného a doručenie znaleckého posudku.

Dňa 2. marca 2016 okresný súd uznesením priznal znalcovi odmenu 517,92 €.

Dňa 9. marca 2016 okresný súd vyzval účastníčky konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 21. marca 2016 doručila vyjadrenie žalobkyňa.

Dňa 12. mája 2016 doručila vyjadrenie sťažovateľka.

Dňa 7. novembra 2016 úradný záznam – pojednávanie nariadené na 7. november 2016 sa neuskutočnilo z technických príčin – nahlásená bomba v budove súdu.

Dňa 9. decembra 2016 žalobkyňa doručila žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na 15. december 2016.

Dňa 13. marca 2017 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril predseda okresného súdu v podaní sp. zn. 1 SprV/110/2017 doručenom ústavnému súdu 1. marca 2017. Okrem chronológie úkonov konajúceho súdu uviedol, že: *„Vzhľadom na chronológiu vo veci vykonaných úkonov je možné konštatovať, že zo strany súdnych osôb tunajšieho súdu k dlhodobejším obdobiam nečinnosti nedošlo s výnimkou obdobia od 3. 7. 2007 do 25. 1. 2008, kedy vo veci nebol vykonaný žiaden úkon. Dĺžka predmetného konania bola ovplyvnená viacerými skutočnosťami predovšetkým objektívneho charakteru, a to právoplatným prerušením konania uznesením zo dňa 24. 11. 2008, ktoré nadobudlo právoplatnosť 20. 12. 2008 a ako vyplynulo z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 23C 376/2004, trvalo do 9.7.2010, kedy bol spis vrátený z Najvyššieho súdu SR v Bratislave s dovolaním, ktoré podala sťažovateľka, odmietnutým. Po rozhodnutí dovolacieho súdu a vrátení spisu začal tunajší súd konať vytýčením termínu pojednávania. Ďalšou skutočnosťou, majúcou vplyv na dĺžku konania, bolo jeho predloženie z dôvodu podaných odvolaní Krajskému súdu v Košiciach, na ktorom sa nachádzal v obdobiach od 26. 1. 2017, do 3. 7. 2007 a po odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie od 27. 4. 2011 do 17. 12. 2013. Tieto obdobia nie som oprávnený žiadnym spôsobom hodnotiť či posudzovať, podľa môjho názoru však nemôžu byť pričítané na ťarchu*

okresného súdu. V neposlednom rade je potrebné poukázať i na skutkovú obtiažnosť danej veci spočívajúcu v nutnosti nariadiť vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru grafológie, pričom práve súd zabezpečoval poklady pre toto znalecké dokazovanie, keď prípsmi zo dňa 8. 10. 2015 oslovil viaceré inštitúcie, od ktorých požadoval podklady na vykonanie znaleckého dokazovania. Ak dochádzalo k odročovaniu pojednávanií, toto sa dialo výlučne z objektívnych dôvodov.

Ani správanie samotnej sťažovateľky nemožno hodnotiť ako také, ktoré v priebehu konania nebolo spôsobilé označiť ako prieťahy v konaní, keď odišla z pojednávania dňa 15. 12. 2014, nereagovala na výzvu súdu zo dňa 16. 12. 2014, takže jej 19. 1. 2015 musela byť zasielaná urgencia a 23. 2. 2015 ďalšia výzva, na ktorú reagovala jej právna zástupkyňa žiadosťou zo dňa 17. 3. 2015 o predĺženie lehoty na predloženie dôkazov, ktoré napokon označila 5. 5. 2015.

Je tiež potrebné uviesť, že s označením sporu sťažovateľkou za nekomplikovaný nie je možné súhlasiť, a to nie vzhľadom na jeho samotný predmet, ale v okolnostiach danej veci, keď bolo potrebné vykonať dôkaz znaleckým posudkom.

Navyše je nutné konštatovať, že sťažnosť bola ústavnému súdu podaná sťažovateľkou v období po vykonaní znaleckého dokazovania, keď súd vo veci vytyčoval pojednávania a k ich odročeniu došlo z objektívnych dôvodov bez zavinenia súdu (7. 11. 2016 technické príčiny a 15. 12. 2016 ospravedlnenie žalobkyne). “

K vyjadreniu okresného súdu zaujala prostredníctvom svojej právnej zástupkyne stanovisko sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 20. marca 2017, v ktorom uviedla, že trvá na tom, že v činnosti okresného súdu sa nachádzajú krátkodobé, ale aj dlhodobé obdobia nesústreďenej a neefektívnej činnosti, a nesúhlasí s vyjadrením predsedu okresného súdu, že obdobie nečinnosti okresného súdu bolo iba od 3. júna 2007 do 25. januára 2008. Uviedla tiež, že „sťažovateľka trpí vážnymi zdravotnými problémami, dodnes veľmi ťažko rozpráva, nevie sa sústrediť, takmer sa nevie podpísať. Nemožno jej vyčítať odchod zo súdneho pojednávania (došlo k tomu iba jediný krát), keď sa v dôsledku svojho zdravotného stavu necítila dobre a zároveň prišla na súdne pojednávanie bez akejkoľvek podpory v podobe právneho zástupcu.“.

Účastníci konania pred ústavným súdom súhlasili s tým, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd preto podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií, a to zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ktorej predmetom konania je peňažné plnenie 4 149,24 €, ústavný súd konštatuje, že preskúmané konanie nie je po právnej stránke zložitú. Ide o vec patriacu do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. K faktickej zložitosti však prispela potreba znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva.

2. Pri hodnotení podľa kritéria týkajúceho sa správania samotnej sťažovateľky v namietanom konaní ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa z ôsmich nariadených

pojednávani osobne zúčastnila šiestich. Pri zohľadnení skutočnosti, na ktoré poukázal okresný súd (1x urgencia na splnenie výzvy), ústavný súd nezistil iné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne zohľadnené na sťažovateľkinu ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Namietané konanie začalo 29. decembra 2005 a ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu trvalo 12 rokov. Z toho 19 mesiacov bolo konanie prerušené (od 24. novembra 2008 do 9. júla 2010), čo podľa judikatúry ústavného súdu predstavuje takú zákonnú prekážku, v dôsledku existencie ktorej sa nečinnosť všeobecného súdu v tomto období neposudzuje ako zbytočné priet'ahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06).

V dôsledku dvoch opravných prostriedkov podaných sťažovateľkou sa vec celkovo 2 roky nachádzala na krajskom súde. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04), podľa ktorej ak v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom dochádza k predĺženiu konania, zodpovednosť za tento stav neznáša oprávnená osoba, ale nemožno ju pripísať ani orgánu verejnej moci konajúcemu vo veci. Na druhej strane skutočnosť, že krajský súd sťažovateľke v oboch prípadoch vyhovel, možno napokon pričítať na vrub nesústredenému a neefektívnemu postupu okresného súdu.

Okresný súd sám uznal nečinnosť v období od 3. júla 2007 do 25. januára 2008 (6 mesiacov). Meritórne okresný súd rozhodol po šiestich rokoch od začiatku konania (7. februára 2011). V postupe okresného súdu možno viackrát vzhliadnuť neefektívny postup. Napríklad päť mesiacov okresný súd „zist'oval“, kto je právnym zástupcom žalobkyne. Za neefektívny možno považovať aj postup okresného súdu v období od 2. júna 2014 do 15. decembra 2014 (5 mesiacov). Okresný súd bol nečinný od 21. marca 2016 do 7. decembra 2016 (4 mesiace) a od 15. decembra 2016 do 13. marca 2017 (3 mesiace).

Ústavný súd, preto vychádzajúc z uvedeného, vyslovil, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 C 91/2006 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných

priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

Vzhľadom na to, že v konaní v predmetnej veci na okresnom súde bol 13. marca 2017 vyhlásený rozsudok, jeho písomné vyhotovenie však nebolo doručené účastníkom, ústavný súd podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu prikázal, aby ďalej vo veci konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto rozhodnutia).

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadost'účinenie.

Sťažovateľka žiadala priznať jej finančné zadost'účinenie v sume 3 000 € s odôvodnením „majetkovej ujmy“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci, najmä že v namietanom konaní ide o rodinnoprávnu vec, ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadost'účením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadost'účinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, ako aj vzhľadom na povahu veci, teda to, čo „je v hre“, považuje za primerané vo výške 1 500 € (bod 3 výroku tohto rozhodnutia).

Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom advokátkou JUDr. Marianou Lechmanovou, ktoré si uplatnila v sume 303,16 €.

Keďže uplatnená suma trov právneho zastúpenia neodporuje vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v uplatnenej sume.

Trovy konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet JUDr. Marianny Lechmanovej, Štúrova 20, Košice (§ 31a zákona o ústavnom súde), podľa bodu 4 výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2017